

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI KƏND TƏSƏRRÜFATI
NAZİRLİYİ**

**“ Aqrolizinq” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin
Azərbaycan Dövlət Maşın Sınaq Stansiyası**

**“ BELARUS” (80.1/80.2/82.1/82.2/82P) markalı
traktorların tənzimlənmə diaqnostik parametrlərinin**

NOMENKLATURASI

TÖVSIYƏ

GƏNCƏ - 2017

Bu kitabçada yuxarıda göstərilən markalı traktorların əsas tənzimlənmə diaqnostik parametrləri göstərilmişdir.

Kitabça xatırladılan model traktorları istismar edən traktorçular, mexanizatorlar və həmçinin aidiyyəti işləri görən işçilər üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Kitabça Azərbaycan Dövlət Maşın Sınaq Stansiyasının mütəxəssisi Məmmədov Təvəkkül Əli oğlu tərəfindən işlənib hazırlanmışdır.

GİRİŞ

Müxtəlif kənd təsərrüfatı işlərini yerinə yetirən traktorlar elmi əsaslandırılmış göstəricilərlə qiymətləndirilən müəyyən istismar keyfiyyətləri və xassələrinə malik olmalıdırlar.

“BELARUS” (80.1/80.2/82.1/82.2/82P) markalı traktorların yüksək texniki - iqtisadi göstəriciləri ölkəmizdə və xaricdə geniş surətdə qeyd edilir. Onlar respublikamızın bütün torpaq-iqlim zonalarında işləyirlər. Həmin texnikaların yüksək texniki səviyyəsini və keyfiyyətini qoruyub saxlamağın ən vacib üsulu onların tənzimlənmə-diaqnostik parametrlərinin qiymətlərini mükəmməl bilmək və tətbiq etmək lazımdır. Ancaq bu yolla traktorların məhsuldarlığına, əkinçilik və heyvandarlıq məhsulları istehsalının artımına nail olmaq olar.

Xatırladılan məqsədlərə çatmaq üçün yazılmış bu kitabçada traktorların əsas tənzimlənmə-diaqnostik parametrləri göstərilmişdir.

Tənzimlənmə diaqnostik göstəricilər

Adı	Ölçü vahidi	Qiyməti
MÜHƏRRİK		
Dirsəkli valın nominal fırlanma tezliyində qızdırılmış dizelin yağlama sistemindəki yağın təzyiqi	Kqq/sm ² (MPa)	2,5-3,5 (0,25-0,35)
4kq(40N) qüvvə ilə sıxılan zamanı generatorun qasnaqları və dirsəkli val arasında qoyulmuş ventilyatorun qayışının şaxələnmə əyilməsi	Mm	15-20
Soyudulan mayenin tövsiyə olunan temperaturu (istilik rejimi)	°C	75-95
Qızdırılmamış dizeldə manivelanın vurucusu ilə qapaq milinin şalbanbaşı arasındakı boşluq	Mm	0,25-0,30
Forsunka ilə yanacağıın yeridilməsinin başlanğıc təzyiqi (tozlandırıcının iynəsinin qalxmasının başlanması təzyiqi)	Kqq/sm ² (MPa)	220 ⁺¹⁰ (21,6 ^{+0.9})
Yuxarı ölü nöqtəsinə qədər yanacağıın yeridilməsinin qoyulmuş qabaqlama bucağı: 4YTHI yanacaq nasosu ilə	dərəcə	19...21
Çəkmə momenti: - əsas yastıqların boltları - silindrlərin başlıqlarının bərkidilmə boltları - sürgü qolu yastıqlarının qaykaları	kqq·m (H·m)	20-22 (200-220) 19-21

- nazim çarxın bərkidilmə boltları	(190-210)
	18-20
dirsəkli valın şkivinin boltu	(180-200)
	18-20
dirsəkli valın əks ağırlığın bərkidilmə boltları	(180-200)
	24-28
forsunkaların bərkidilmə boltları	(240-280)
	12-14
	(120-140)
mərkəzdənqaçma yağ filtrin qapağının qaykaları	2-2,5(20-25)
	3,5-5(35-50)

YANACAQ NASOSU (stenddə yoxlama)

		4YTHM	4YTHH
Nasosun valının nominal fırlanma tezliyi	dövr/ dəq	1100±5	1100±5
Tənzimləyicinin təsirinin başlanması zamanı fırlanma tezliyi	“_“	1115-1125	1115-1125
Mühərrikin boş-boşuna işinə uyğun gələn fırlanma tezliyi	“_“	1160. ₅ ⁺¹⁵	1160. ₅ ⁺¹⁵
Korrektorun qoşulması zamanı fırlanma tezliyi	“_“	1040-1100	1030-1090
Maksimal burucu momentə uyğun gələn fırlana tezliyi	“_“	850	850

Forsunkalardan yanacaq verilməsinin tam avtomatik kəsilməsi zamanı fırlanma tezliyi	“-“	1210	1250
Yumruqlu valın 40-50 dövr/dəq tezliyi zamanı tsikl yanacaq verimi, az olmayaraq	Mm ³ / sikl	140	140
Nominal fırlanma tezliyi zamanı tsikl yanacaq verimi	mm ³ / sikl	72,3± 1,4	70±1,4
Boş-boşuna işləmənin maksimal fırlanma tezliyi zamanı tsikl verimi, artıq olmayaraq	mm ³ / sikl	22,5	22,5
Yumruqlu valın nominal fırlanma tezliyi zamanı yanacaq nasosunun başlığında təzyiq	Kqç/ sm ² (Mpa)	0,7-1,2 (0,07- 0,12)	0,7-1,3 (0,07-0,13)
Valın nominal fırlanma tezliyi zamanı seksiyalar arasında yanacaq veriminin qeyri-bərabərliyi, artıq olmayaraq	%	6	6
Boş-boşuna işləmənin maksimal fırlanma tezliyi zamanı seksiyalar arasında yanacaq veriminin qeyri-bərabərliyi, artıq olmayaraq	%	30	35
YÖN-nə qədər menisk üzrə yanacağıın seksiyalara yeridilməsinin başlama bucağı (yumruğun profili üzrə)	dərəcə	57±1	57±1
HƏRƏKƏT SİSTEMİ. SÜKAN İDARƏETMƏSİ			
Qabaq təkərlərin üz-üzə gəlməsi		mm	0-8
Dizel işləyən zaman sükan təkərinin sərbəst		dərəcə	25

gedişi, artıq olmayaraq		
Qoruyucu qapaqla məhdudlaşdırılan sükan hidrogücləndiricisində yağın təzyiqi	Kqg/sm ² (MPa)	90±5 (9,0±0,5) 100±5 (10±0,5) MT3-82P üçün
Dayaq ilə hidrogücləndiricinin reykasının şalbanbaşı arasındakı boşluq	Mm	0,1-0,3
İstiqamətverici təkərlərin yastıqlarındakı oxboyu boşluq	Mm	0,08-0,2
Çəkmə momenti: arxa təkərlərin bərkidilmə qaykaları hidrogücləndiricinin sonsuz vintinin sferik qaykaları (şplintləmə üçün çəkildikdikdən sonra qaykanı (1/12-1/10 dövr) çevirməyə yol verilir sükan hidrogücləndiricisinin (SHG) dayaqının bərkidilmə qaykaları qapaq və SHG hidrosilindir korpusunun bərkidilmə çəkmə boltları qabaq təkərlərin qaykaları disklərin qabaq təkərlərinin sağanağına bərkidilmə qaykaları	kqg·m (H·m)	56-62 (560-620) 2(20) 28-32(280-320) 6(60) 20-25(200-250) 18-24(180-240)
GÜC ÖTÜRMƏSİ		
Sıxıcı linglərin burunları ilə ilişmə muftasının ayırıcısının basıcı yastıqları arasındakı boşluq	mm	3
İlişmə muftasının ayrı-ayrı lingləri üçün boşluq fərqi, artıq olmayaraq	mm	0,3

İlişmə muftasının pedallarının sərbəst gedişi	mm	40-50
Linglərin ayırıcının yastıqları ilə kontakt yerindən dayaq diskinin çarx topunun şalbanbaşına qədər məsafə	mm	13±0,5
Ötürmələr qutusunun (ÖQ) körpüsünün arxa səthindən baş ötürmənin aparıcı dişli çarxının xarici şalbanbaşına qədər olan məsafə	mm	58±0,15
ÖQ-nun ikinci valının konus yastıqlarında oxboyu boşluğun buraxıla bilən artımı	mm	0,3
Konus yastıqlarda dişli çarxların onunla ilişməsinə nəzərə almadan (boşluğu tənzimləyən zaman təmin olunur) ÖQ-nun ikinci valının çevrilməsinin müqavimət momenti	kq·m(H·m)	0,6-0,7(6-7)
Baş ötürmənin aparılan dişli çarxının dişlərinin xarici şalbanbaşına tətbiq olunmuş, konus yastıqlardakı differensialın çevrilməsinin müqavimət momenti	kq·m (H·m)	3-5(30-50)
Arxa körpünün baş ötürməsinin dişli çarxlarının ilişməsində yan boşluq	mm	0,25-0,55
Tormozun pedallarının gedişi	mm	70-90 110-120 (Unifikasiya edilmiş kabinalı trak. üçün)
HİDROASQI SİSTEMİ		
Qoruyucu qapaqla məhdudlaşdırılan hidrosistemdəki təzyiq	Kqq/sm ² (MPa)	180-200 (18,0-20,0)

Bölüşdürücünün zolotniklərinin neytral vəziyyətə avtomatik qayıtmaq təzyiqi	“-“	160-175 (16,0-17,5)
Asqı qurğusunun sol çəp dayağının uzunluğu	mm	475
Asqı mexanizminin sağ çəp dayağının tənzimlənməsinin son həddi	mm	430-515
Asqı mexanizminin mərkəzi dartıcısının tənzimlənməsinin son həddi	mm	520-800
Nəqliyyat vəziyyətində asqı mexanizminin, aşağı dartıcılarının sonluqları üzrə yan yırğalanması, artıq olmayaraq (hər iki tərəfə)	mm	20
Asma kotanla işləyən zaman asqı mexanizminin, aşağı dartıcılarının sonluqları üzrə yan yırğalanması, artıq olmayaraq (hər iki tərəfə)	mm	125
Çəkmə momenti: dönmə valının kronşteyninin bərkidilmə boltları silindrin kronşteyninin bərkidilmə boltları	kqq·m (H·m)	25-30(250-300) 25-30(250-300)
ELEKTRİK AVADANLIQLARI		
Mövsümü tənzimlənmə vinti olduqda tənzimlənən gərginlik (ətraf mühitin temperaturu 20°C olduqda, yükləmə cərəyanı 10A, akkumulyator batareyası qoşulmuş halda generatorun rotorunun nominal fırlanma tezliyi 3600 dövr/dəq): “yay” “qış”	V “-“	13,2-14,1 14,3-15,2

PNEVMATİK SİSTEM		
Qoşqunun tormozunun ötürücüsünün pnevmatik sistemində təzyiq: tənzimləyici ilə dəstəkləndirilən qoruyucu qapaqla məhdudlaşdırılan	Kqq/sm ² (MPa)	6,5-8,0 (0,65-0,80) 8,5-10,0 (0,85-1,00)
QABAQ APARICI KÖRPÜ (QAK)		
Paylayıcı qutunun aralıq dişli çarxının konus yastıqlarında oxboyu boşluq, artıq olmayaraq	mm	0,05
Baş ötürmənin aparıcı dişli çarxlarının konus yastıqlarındakı ilkin gərginlik	mm	0,02-0,05
Differensialın konus yastıqlarındakı ilkin gərginlik	mm	0,01-0,10
Şaquli valda və yarımoxların konus yastıqlarındakı ilkin gərginlik (konus reduktorlu QAK)	mm	0,05-0,15
Son ötürmənin reduktorunun aparıcı dişli çarxlarının konus yastıqlarındakı ilkin gərginlik, artıq olmayaraq (konus reduktorlu QAK)	mm	0,1
Yuxarı konus cütlüyünün dişli çarxlarının ilişməsində yan boşluq (konus reduktorlu QAK)	mm	0,10-0,55
Aşağı yuxarı konus cütlüyünün dişli çarxlarının ilişməsində yan boşluq (konus reduktorlu QAK)	mm	0,26-0,65
Planet-silindr reduktorunun aparıcı dişli çarxlarının konus yastıqlarında oxboyu boşluq (planet-silindr reduktorlu QAK)	mm	0,05

Planet-silindr reduktorunun flansının konus rolikyastıqlarındakı ilkin gərginlik(planet-silindr reduktorlu QAK)	mm	0,01-0,10
Planet-silindr reduktorunun ox millərinin konus yastıqlarındakı rolik yastıqlarındakı ilkin gərginlik (planet-silindr reduktorlu QAK)	mm	0,01-0,10
Baş ötürmənin dişli çarxlarının ilişməsində yan boşluq	mm	0.18-0,46
Baş ötürmənin dişli çarxlarının çevrilməsinin müqavimət momenti	kqq·m (H·m)	0,12-0,18 (1,2-1,9)
Qabaq təkərlərin disklərinin bərkidilmə qaykalarının çəkilmə momenti	kqq·m (H·m)	20-25(200-250)
Aralıq dayağın qoruyucu muftası ilə ötürülən burucu moment	kqq·m (H·m)	40-80(400-800)
Çəkmə momenti:	kqq·m (H·m)	
aralıq dayağın korpusunun bərkidilmə boltları	“-“	12-15(120-150)
son ötürmənin flansındakı 2310K1 yastığının bərkidilmə boltları (konus reduktorlu QAK)	“-“	6-7,5(60-75)
baş ötürmənin aparən dişli çarxının stəkandakı bərkidilmə qaykaları	“-“	12-15(120-150)
pazın bərkidilmə qaykaları	“-“	12-15(120-150)